

L'entrevista

Fa cinc anys, Míriam Cano (Molins de Rei, 1982) va patir un bloqueig creatiu. Ara la poeta i traductora trenca aquell silenci literari amb una crònica íntima de dos viatges al poble grec de Metamorfoosi. Al primer, Cano hi va acompanyada de dos amics, en Borja i la Júlia, i la filla d'aquesta. Al segon, comparteix l'estada amb la Júlia i la seva mare, la Nuri, que acaba de perdre el marit

Míriam Cano

Esriptora, publica 'Metamorfoosi'

“Quan perds un amic,
perds una manera
de ser al món”

CRISTINA CALDERER

Núria
Juanico

És la primera vegada que publica un llibre de prosa. Què l'ha portat fins aquí?

Vaig començar publicant poesia perquè era el llenguatge que més em va cridar, al principi, però sempre he sigut molt lectora de prosa. Després del conte de *Cremen cels* (LaBreu, 2017) em vaig bloquejar. Estava escrivint una novel·la i, de cop i volta, em feia molta por no estar a l'altura. Llavors em vaig permetre aturar-me i posar-me a traduir, que és el que més he estat fent els últims anys. Va ser una decisió molt deliberada per no perdre el contacte físic amb l'escriptura.

Entremig de tot això, va viatjar a Grècia dues vegades i d'allà en va sortir un llibre.

El primer viatge va ser just després de la pandèmia. Era un moment en què necessitava endre-

çar coses. Vaig estudiar humanitats i sempre he tingut Grècia present, però no hi havia anat mai. Alhora, hi havia aquest afegit d'anar-hi amb en Borja, la Júlia i la Simona, que era molt petita. Quan en vam tornar, la Núria Iceta [directora de *L'Avenç*] em va dir que ho havia d'escriure.

Quina imatge ha volgut donar de Metamorfoosi? Em preocupava fer un retrat turístic de Grècia, especialment per a la Nuri, perquè és un lloc que ella s'estima molt. Però aquesta por s'esvaeix en el sentit mateix del viatge, perquè no és turístic. Quan som allà anem amb molta calma. Ens llevem d'hora, però fem el ronso durant tres dies. Me n'anava a buscar el pa amb camisa de dormir i xanquetes de piscina. Era una vida molt tranquil·la.

Per què volia parlar de l'amistat?

Perquè m'interessa moltíssim. Just m'he acabat el llibre de la Marina Garcés que en parla, *Lapassió dels estranys*, i també *Males companyies*. L'amistat es do-

na per feta, s'ha teoritzat molt poc i se n'ha parlat molt poc. No hi ha una paraula per definir algú que no té amics. Tampoc hi ha normes. Quan arribes a la maduresa, comences a mirar enrere i a fixar-te en el tram que et queda per davant a la vida. I llavors veus la gent amb qui envelliràs. No es tracta senzillament d'amics de festa, sinó d'aquells que hi són a les bones i a les males. Ara mateix la societat és tan precària que la manera de sostenir-nos té a veure amb els amics. No sé si crec gaire en això que els amics són família, perquè la família ja té els seus condicionants. M'agrada creure que els amics van per una banda diferent, però que el vincle és constant.

A la segona part, en canvi, parla de la solitud.

Hi ha una forma de soledat que, quan ataca, viu dins nostre. Em refereixo, per exemple, al dol després d'una ruptura, fins i tot d'una ruptura amb amics, que crec que se'n parla poc i pot ser igual de dura que amb la parella. Es perden un munt de coses: un llenguatge compartit, una manera de ser al món. Llavors aquella solitud ja és dins teu. És igual que estiguis envoltat de molta gent, si sents el dol. Després també volia parlar d'una solitud logística: quan estàs sola, hi ha moments en què no pots triar si vols tenir una vida més o menys tranquil·la en un lloc com Barcelona. La solitud és una tria que implica assumir un lloguer tu sola, i si et ve una reparació de la caldera o se t'espatlla la nevera, totes aquestes gestions et cauen a sobre. Quan tens algú al costat, tot això és molt més fàcil.

Com ha treballat la llengua del llibre?

Davant de tot aquest purisme de la llengua que la vol fer difícil, la meua decisió com a traductora és fer una llengua aterrada i recuperar paraules genuïnes. No vull utilitzar un català envitricollat. El català del llibre és el meu català de cada dia. Les paraules més complicades no faran una llengua més viva pel fet de ser complicades. He treballat perquè el català sigui genuí, maco, de casa.

Els viatges a Grècia també la porten a reflexionar sobre com escriure, i publicar és, en certa manera, exposar la pròpia vulnerabilitat. Com hi conviu?

Mai he deixat d'escriure, però em feia molta por publicar per l'exposició que suposa. Aquest és un llibre petit que té molt a veure amb canviar, amb acceptar qui soc sense vergonya i escriure-ho. Quan has llegit molt, fa molta por escriure perquè penses que mai arribaràs al nivell d'allò que t'agrada. Però ara penso que cada llibre serà una mica millor, almenys per a mi, i així anirà fent. Em vaig preguntar: si sabés que no he de publicar mai més, continuaria escrivint? La resposta és que sí. La meua manera de mirar el món està profundament lligada a la narració.

Hauria pogut disfressar-ho de ficció, però va decidir no fer-ho.

Vaig pensar que era interessant fer un llibre on em mostrés vulnerable. Hi ha aquesta mena de llegenda al voltant dels escriptors que sembla que sempre estem bé. A Instagram hi ha una etiqueta, *#writingmynovel*, amb imatges de gent amb Molskines, MacBooks, una copa de vi i una posta de sol. Els veus i penses: estan fent qualsevol altra cosa, però escriure una novel·la segur que no. M'agradava desmitificar el procés i aterrar la literatura, perquè mel'estimo molt. Sempre ha format part de la meua vida, del meu aprenentatge. I quan es perverteix o es mostra com un producte més a les xarxes, em sap una mica de greu. ✍️

“Vaig pensar
que era
interessant
fer un llibre
on em
mostrés
vulnerable, i
'Metamorfoosi'
n'és el
resultat”